

Franz Kafka
PRAŽUVĚLIS

(Amerika)

PRAŽUVĚLIS

Franz Kafka

PRAŽUVĖLIS
(Amerika)

Iš vokiečių kalbos vertė
Teodoras Četrauskas

VILNIUS, 2023

Versta iš:
Franz Kafka. *Das erzählerische Werk II.*
Der Verschollene (Amerika).
Verlag Rütten-Loening, Berlin 1988

Bibliografinė informacija
pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų
informacinės sistemos (LIBIS) portale *ibiblioteka.lt*

© Vertimas į lietuvių kalbą, Teodoras Četrauskas, 1997, 2023
© Viršelis, Algimanta Sirvydaitė, 2023
© Leidykla VAGA, 2023
ISBN 978-5-415-02689-0

Turiny

Pirmas skyrius

Kūrikas 9

Antras skyrius

Dėdė 42

Treėias skyrius

Vila Niujorko užmiestyje 57

Ketvirtas skyrius

Kelias į Ramzesą 95

Penktas skyrius

Viešbutis „Occidental“ 125

Šėštas skyrius

Robinsonas 153

Septintas skyrius

Prieglobstis 197

Paskutinis skyrius

Oklahomos gamtos teatras 273

Pirmas skyrius

Kūrikas

Kai šešiolikmetis Karlas Rosmanas, savo vargšų tėvų išsiųstas į Ameriką dėl to, kad jį suvedžiojo tarnaitė ir susilaukė nuo jo vaiko, lėtinančiu greitį laivu įplaukė į Niujorko uostą, jau seniai matoma statula jam pasirodė kaip staiga sustiprėjusi saulės šviesa. Jos ranka su kardu buvo lyg ką tik iškelta į viršų, aplink jos kūną plaikstėsi laisvi vėjai.

„Kokia aukšta“, – tarė jis sau ir, visai dar nemanęs palikti laivo, buvo pamažu nustumtas prie borto turėklų vis didėjančios, pro jį traukiančios nešikų minios.

Vienas jaunas vyriškis, su kuriuo kelionės metu buvo probėgšmais susipažinęs, eidamas pro šalį pasakė:

– Argi jūs nesiruošiate išlipti?

– Aš pasiruošęs, – nusišypsojo jam Karlas ir rodydamas jėgą, išdykaudamas užsikėlė lagaminą ant peties. Bet žiūrėdamas į savo pažįstamą, kuris lengvai švytuodamas lazda jau tolo su kitais, jis staiga apstulbęs suvokė, kad laivo triume

pamiršo savo skėtį. Jis greitai paprašė savo pažįstamo, kuris tuo, rodė, nelabai apsidžiaugė, kad malonėtų truputį pabūti prie jo lagamino, įvertino padėtį, kad grįžęs iškart susigaudytų, ir nuskubėjo skėčio. Apačioje, deja, gavo nusivilti, nes koridorius, kuris jam būtų labai sutrumpinęs kelią, pirmąsyk buvo užrakintas, matyt, dėl keleivių išlaipinimo, tad turėjo vėl leistis į sunkias paieškas laiptais, sekančiais viens po kito, be perstogės vingiuojančiais koridoriais, praėjo tuščią kambarį su paliktu rašomuoju stalu, kol galop, kadangi buvo ėjęs tuo keliu tik vieną ar dusyk ir visuomet su didesne kompanija, visiškai pasiklydo. Iš nežinojimo ką daryti ir kad nesutiko nė vieno žmogaus, o tik girdėjo tūkstančio žmonių kojų brūkšėjimą ir toli, tarsi dvelksmą, juto jau sustabdytų mašinų paskutinius darbo taktus, ėmė nesvarstęs belstis į pirmas pasitaikiusias duris, prie kurių beklaidžiodamas sustojo.

– Atidaryta, – pasigirdo šūksnis iš vidaus ir Karlas neslėpdamas palengvėjimo atodūsiu atidarė duris. – Kodėl jūs taip pašėliškai daužote duris? – paklausė milžiniškas vyras, vos tiktai pamatęs Karlą. Pro kažkokį viršutinį liuką krito laivo viršuje nustekenta šviesa, blausiai nutvieksdama varganą kajutę, kurioje viens prie kito, tarsi landynėje, stovėjo lova, spinta, krėslas ir vyras.

– Aš pasiklydau, – atsakė Karlas, – kelionės metu gerai visko neįsidėmėjau, be to, laivas toks didelis.

– Kas taip, tai taip, – pritarė vyras su tam tikru pasididžiumu ir vis knebinėjo mažo lagamino spyną, kurią abiem rankom nuolatos užspausdavo, norėdamas išgirsti, kaip spragtelį jos liežuvelis. – Bet prašau užėiti vidun! – toliau kalbėjo vyras. – Nejau stovėsite už durų.

– Ar aš jums netrukda? – paklausė Karlas.

– Ak, kaipgi jūs čia trukdysite?

– Ar jūs vokiečiai? – dar pabandė apsidrausti Karlas, nes buvo tiek daug prisiklausęs apie pavojus, gresiančius naujokams Amerikoje, ypač iš airių pusės.

– Taip, taip, – atsakė vyras.

Karlas vis dar darsė. Tada vyras nepastebimai suėmė rankeną ir įstūmė Karlą vidun durimis, kurias greit uždarė.

– Negaliu pakęsti, kai į mane kas žiūri iš koridoriaus, – pasakė vyras, vėl užsiėmęs savo lagaminu, – eina kiekvienas pro šalį ir žiūri vidun, koks velnias tai pakęs!

– Tačiau koridorius juk visai tuščias, – pasakė Karlas, stovėdamas nepatogiai prispaustas prie lovos kojos.

– Dabar, taip, – sutiko vyras.

„Mes juk kalbame apie dabar“, – pagalvojo Karlas, – „su juo sunku susikalbėti“.

– Atsigulkite ant lovos, tada turėsite daugiau vietos, – pasakė vyras.

Karlas kaip įmanydamas ėmė ropštis ir garsiai nusijuokė iš pirmo nepavykusio bandymo. Vos tiktai atsidūręs lovoje susuko:

– Viešpatie, aš juk visai pamiršau savo lagaminą!

– Kurgi jis?

– Viršuje, ant denio, vienas pažįstamas jį saugo. Kuo gi jis vardu? – Ir išsitraukė iš slaptos kišenės, kurią motina buvo prisivusi kelionei prie švarko pamušalo, vizitinę kortelę – Buterbaumas, Francas Buterbaumas.

– Ar jums labai reikia lagamino?

– Žinoma.

- Tai kodėl gi jį atidavėte svetimam žmogui?
- Aš palikau apačioje skėtį ir nubėgau jo atsinešti, bet nenorėjau tamptytis lagamino. O paskui dar čia pasiklydau.
- Jūs vienas? Be palydos?
- Taip, vienas.
- „Man galbūt reikėtų laikytis to žmogaus“, – dingtelėjo Karlui, – „kur aš rasiu geresnį draugą“.
- O dabar pametėte ir lagaminą. Apie skėtį jau nė nekalbu. – Ir žmogus atsisėdo ant krėslo, tarsi jam dabar būtų pradėję šiek tiek rūpėti Karlo reikalai.
- Bet aš manau, kad lagaminas dar nepražuvo.
- Tikėjimas kvailių motina, – tarė žmogus ir smarkiai pasikasė savo tamsią, trumpą, tankią šėveliūrą – kiekviename uoste vis kitokios manieros. Hamburge jūsų Buterbaumas galbūt ir būtų saugojęs lagaminą, o čia labiausiai tikėtina, kad nei vieno, nei antro nebelikę nė kvapo.
- Tada man reikia tuojau pat pasižiūrėti, – pasakė Karlas ir apsidairė, kaip galėtų išeiti.
- Niekur jūs neikite, – tarė vyras ir viena ranka šiurkščiai pastūmė lovą.
- Kodėl gi? – piktai paklausė Karlas.
- Kadangi tai neturi prasmės, – atsakė vyras, – po valandėlės aš susiruošiu, tada abu eisim. Lagaminas arba pavogtas, tada jau nieko nebepadarysi, arba tas žmogus jį paliko, tada mes jį tuo greičiau rasim, laivui ištuštėjus. Tas pats ir su skėčiu.
- Ar jūs gerai gaudotės laive? – paklausė Karlas nepatikliai, ir jam pasirodė, kad apskritai tokia įtikinama mintis, jog tuščiame laive lengviau rasti daiktus, yra su slaptu kabliuku.

- Aš juk esu laivo kūrikas, – tęsė vyras.
- Jūs esate laivo kūrikas! – džiugiai sušuko Karlas, lyg tai būtų viršiję visus lūkesčius, ir pasirėmęs alkūne atidžiau pasižiūrėjo į vyrą.
- Kaip tik prieš tą kajutę, kur aš miegojau su slovaku, buvo liukas, pro kurį galėjai pasižiūrėti į mašinų skyrių.
- Taip, tenai aš dirbau, – tarė kūrikas.
- Aš visuomet domėjausi technika, – pasakė Karlas, laikydamasis tam tikros minčių eigos, – ir tikrai būčiau tapęs inžinieriumi, jeigu nebūtų reikėję išvykti į Ameriką.
- O kodėl jums reikėjo išvykti?
- Ak!, – tarė Karlas ir ranka tarsi nubraukė visą tą istoriją į šalį. Tuo metu šypsodamasis žvelgė į kūriką, tarsi atsiprašydamas už tai, kad neprisipažįsta. – Dabar galėčiau tapti ir kūriku, – tarė Karlas, – mano tėvams jau vis tiek, kuo tapsiu.
- Mano vieta liks laisva, – tarė kūrikas, visiškai suvokdamas tai susigrūdo rankas į kelnų kišenes ir užmetė ant lovos kojas, apmautas raukšlėtomis, į odą panašiomis, pilkomis kaip geležis kelnėmis, norėdamas jas ištiesti. Karlui reikėjo labiau pasiduoti prie sienos.
- Jūs paliekate laivą?
- Taip, šiandien mes nešam kudašių.
- Kodėl gi? Jums nepatinka?
- Taip sąlygos verčia, tačiau jos ne visuomet lemia, ar tau patinka, ar ne. Beje, jūs neklystate, man dar ir nepatinka. Jūs, matyt, rimtai neketinate tapti kūriku, bet kaip tik tada lengviausia tapti. Taigi aš jums iš visos širdies nepatariu. Jeigu Europoje norėjote studijuoti, tai kodėl čia negalite? Amerikos universitetai nepalyginamai geresni negu Europos.

– Gali būti, – sutiko Karlas, – tačiau aš beveik neturiu pinigų studijoms. Tiesa, esu apie kažką skaitęs, kad dienomis jis dirbo kontoroje, o naktimis studijavo, iki tapo daktaru ir, manau, burmistru, tačiau tam juk reikia didelės išvermės, ar ne? Bijau, kad aš jos neturiu. Be to, nebuvo labai geras mokinys, atsisveikinti su mokykla man išties buvo nesunku. Ir mokyklos čia, matyt, dar griežtesnės. Angliškai aš beveik nemoku. Apskritai čia svetimšaliai, manau, nemėgstami.

– Jūs tai jau patyrėte? Na, tuomet gerai. Tuomet jūs man draugas. Matote, mes esame vokiečių laive, jis priklauso Hamburgo–Amerikos linijai, o kodėl mes čia ne visi vokiečiai? Kodėl vyriausiasis mašinistas rumunas? Jo pavardė Šubalas. Tai tiesiog neįtikėtina. Ir tas šunsnukis uja mus, vokiečius, vokiečių laive! Nemanyskite, – kūrikui pritrūko oro, ir jis pamosavo ranka, – kad aš skundžiuosi vien tam, jog skųščiausi. Aš suprantu, kad jūs nieko negalite padaryti ir pats esate tik tai vargšas bernėkas. Bet man pikta! – Ir jis kelis syk trenkė į stalą kumščiu, neatitraukdamas nuo jo žvilgsnio. – Aš esu tarnavęs tokioje daugybėje laivų, – ir pažėrė iš eilės dvidešimt vardų, tarsi vieną. Karlui nuo jų visai susisuko galva, – aš esu pasižymėjęs, buvau giriamas, visuomet įtikdavau savo darbu kapitonams, netgi prekybiniame burlaivyje kelerius metus dirbau. – Jis pakilo, tarsi tai būtų buvusi jo gyvenimo viršūnė, – o čia, šitoje dėžėje, kur viskas perdėm aišku, kur nereikia jokios išmonės, čia aš niekam netinku, visuomet stoviu skersai kelio Šubalui, esu tinginys, kurį reikia vyti lauk, ir gaunu algą vien tik iš pasigailėjimo. Ar jūs tai suprantate? Aš tai ne.

– Neleiskite, kad su jumis taip elgtųsi, – pasakė Karlas susijaudinęs. Jis beveik užmiršo, kad yra laive, ant vandens, prie

nežinomo žemyno kranto – taip jaukiai jautėsi kūriko lovoje. – Ar jau buvote pas kapitoną? Ar išsiaiškinote su juo?

– Ak, eikite, eikite geriau iš čia. Aš nenoriu, kad jūs čia būtumėte. Jūs nesiklausote, ką aš jums sakau, ir man patarinėjate. Kaipgi aš eisiu pas kapitoną! – Kūrikas pavargęs vėl atsisėdo ir įsikniaubė veidu į rankas.

„Geresnio patarimo aš jam negaliu duoti“, – tarė sau Karlas. Jam išvis atrodė, kad verčiau reikėtų ieškoti lagamino, užuot čia švaisčiusis patarimais, kurie vis tiek laikomi kvailais. Atiduodamas lagaminą, tėvas jo juokais paklausė: „Kiekgi tu jį turėsi!“ ir dabar tas lagaminas galbūt jau rimtai prarastas. Vienintelė paguoda buvo ta, kad tėvas vargu ar sužinos apie jo dabartinę padėtį, net jeigu ir teirautųsi. Laivybos kompanija tegalėjo pasakyti tik tiek, kad jis atplaukė į Niujorką. Tačiau Karlui buvo gaila, kad beveik nepasinaudojo lagamine buvusiais daiktais, bent jau, pavyzdžiui, seniai būtų reikėję pasikeisti marškinius. Taigi jis taupė ne tai, ką reikėjo; dabar, kai pradėdant naują gyvenimą kaip tik būtų reikėję pasirodyti švariai apsirengus, jis turės būti su nešvariais marškiniais. Dėl kito prarasti lagaminą būtų ne taip gaila, mat kostiumas, kurį buvo apsirengęs, atrodė net geriau už tą, kuris gulėjo lagamine ir iš esmės buvo tikrai atsarginis, motinos sulopytas prieš kelionę. Dabar jis prisiminė, kad lagamine dar buvo Veronos saliamio gabalas, motinos papildomai įdėtas, kurio jis tik truputį buvo spėjęs suvalgyti, nes per visą kelionę neturėjo apetito ir jam visiškai užteko sriubos, dalinamos tarpdenyje. O dabar mielai būtų pavaišinęs ja kūrį. Mat tokius žmones lengva palenkti savo pusėn, pakišant jiems kokią smulkmeną, tatai Karlas žinojo iš savo tėvo, kuris dalindamas cigarus

laimėdavo visų tų žemesniųjų pareigūnų palankumą, su kuriais susidurdavo. Dabar Karlas iš dovanojamų daiktų turėjo tiktai pinigų, o jų, kadangi, matyt, jau buvo praradęs lagaminą, kol kas nenorėjo ikeisti. Mintys vėl grįžo prie lagamino, ir jis išties negalėjo suvokti, kodėl visą kelionę taip atidžiai saugojo lagaminą, kad beveik nesumerkdavo akių, o dabar tą patį lagaminą taip lengvai atidavė. Jis prisiminė tas penkias naktis, per kurias be perstogės įtarinėjo mažąjį slovąką, gulėjusį per du gultus nuo jo, kad tas nusižiūrėjęs jo lagaminą. Tas slovąkas tik ir tykojo, kad Karlas pagaliau, nuovargio apimtas, užmigty ir jis galėtų prisitraukti lagaminą ilga kartimi, kuria dienos metu miklinosi ir žaidė. Dieną tasai slovąkas atrodė gan nekaltai, bet vos tik užėjus nakčiai jis vis kilnojo galvą nuo savo guolio ir liūdnam žvalgėsi į Karlo lagaminą. Karlas tai aiškiai matė, nes kas nors tai šen, tai ten, suimtas emigranto nerimo, būdavo užsidedęs švieselę ir bandydavo, nors laivo tvarka tai ir draudė, įskaityti nesuprantamus emigracijos agentūrų prospektus. Jeigu tokia švieselė būdavo arti, Karlas galėdavo truputį nuskūsti, jeigu ji būdavo toli ar visai tamsu, tada turėdavo žiūrėti akis išplėtęs. Tos pastangos jį išties smarkiai nuvargino, o dabar, ko gero, buvo net beprasmiškos. Ak tas Buterbaumas, jeigu jį kada nors kur sutiktų!

Tuo metu už durų ligi tol vyravusią visišką tylą tolumoje sudrumstė negarsūs trumpi dunkšėjimai, lyg vaikų kojų, jie vis stiprėdami artėjo ir dabar jau atrodė kaip ramus vyrų žygiavimas. Jie, matyt, ėjo viens paskui kitą, kitaip ir neįmanoma siaurame koridoriuje, buvo girdėti kaip kažkas žvanga lyg ginklai. Karlas, jau buvęs arti to, kad išsitiestų ir užmigty, visiškai nesirūpindamas nei lagaminu, nei slovaku, pašoko ir kumš-

telėjo kūriką, kad tas pagaliau atkreiptų dėmesį, nes eisenos priešakys, rodė, buvo kaip tik pasiekęs duris.

– Tai buvo orkestras, – pasakė kūrikas, – jie viršuje pagrojo ir dabar eina pakuotis daiktų. Jau viskas baigta, ir mes galim drožti. Pirmyn!

Jis nutvėrė Karlą už rankos, paskutinę akimirką dar nukabino nuo sienos virš lovos įrėmintą Dievo Motinos paveikslą, įkišo jį į viršutinę švarko kišenę, paėmė savo lagaminą ir skubiai išėjo su Karlu iš kajutės.

– Aš dabar einu į kontorą pasakyti ponams savo nuomonės. Jau nebėra nė vieno keleivio, tad galėsiu viską rėžti tiestai.

Tatai kūrikas įvairiai kartojo ir norėjo eidamas spyriu į šoną pritrėkšti per kelią bėgančią žiurkę, bet tiktai padėjo jai greičiau įlįsti į skylę, kurią ji kaip tik laiku pasiekė. Jis išvis buvo lėtų judesių, nors ir turėjo ilgas kojas, tačiau tos buvo sunkios.

Jie perėjo vieną virtuvės skyrių, kur kelios merginos nešvariomis prikyštėmis – jos tyčia apsiptylinėjo – plovė indus dideliuose kubiluose. Kūrikas pasišaukė tokią Linę, uždėjo jai ranką ant strėnų ir pasivedė galiuką, visą laiką koketiškai besiglaudžiančią prie jo rankos.

– Dabar viską atsiimsiu... ar eisi su manim? – paklausė jis.

– Ko man vargti, geriau atnešk pinigus čia, – atsakė ta, pranėrė pro jo ranką ir nubėgo. – Kur tu pasigavai tokį gražų berniuką? – dar šūktelėjo, bet nelaukė atsakymo. Buvo girdėti, kaip nusijuokė visos merginos, kurios tuo metu buvo nustojusios dirbti.

O jie traukė toliau ir priėjo duris su nedideliu atsikišusiu skliautu, laikomu mažų paausutų kariatidžių. Kaip laivui

tokios puošmenos atrodė pernelyg prašmatnios. Karlas pastebėjo, kad niekada ton vieton nebuvo atklydęs, čia, matyt, buvo leidžiami tiktai pirmos ir antros klasės keleiviai, tuo tarpu dabar, prieš didįjį laivo tvarkymą, visos užtvaros buvo pašalintos. Jie iš tiesų jau sutiko kelis vyrus su šluotomis ant pečių, kurie sveikinosi su kūriku. Karlą stebino toks didelis judėjimas, savo tarpdenyje viso to jis beveik nejuto. Išilgai koridoriųėjo elektros laidai, ir be perstogės skambėjo nedidelis varpas.

Kūrikas pagarbiai pasibeldė į duris ir, išgirdęs „Įeikite!“, paragino ranka Karlą, kad be baimės eitų kartu. Šis pakluso, tačiau liko stovėti prie durų. Priešais tris kambario langus matė jūros bangas, ir žiūrint į jų linksną žaismą jam ėmė daužytis širdis, tarsi nebūtų jūros be perstogės matęs penkias ilgas dienas. Dideli laivai kirto viens kito kelius, pasiduodami bangavimui tiek, kiek tai leido jų svoris. Kai primerkdavai akis, tie laivai atrodė siūbuoją vien nuo svorio. Ant jų stiebų kabojo siauros, bet ilgos vėliavos, kurios nuo plaukimo buvo išsitempusios, bet kai kur vis tiek dar laisvai plazdėjo. Saliutuodami šaudė, matyt, karo laivai, vieno tokio netoliese pro šalį plaukiančio laivo patrankų vamzdžiai, žerdami savo plieninių šarvų atspindžius, buvo tarsi glamonėjami užtikrinto, lygaus, bet ne vertikalaus plaukimo. Maži laiveliai ir valtys, bent jau nuo durų, buvo matomos tiktai tolumoje, kai lindo į didelių laivų tarpus. Už viso to buvo Niujorkas ir žvelgė į Karlą šimtu tūkstančių savo dangoraižių langų. Taip, tame kambaryje žinojai, kur esi.

Prie apskrito stalo sėdėjo trys vyrai, vienas laivo kasininkas su mėlyna laivo uniforma, du kiti, uosto tarnautojai, juodomis amerikietiškomis uniformomis. Ant stalo, aukštai sukrau-

ti, gulėjo įvairūs dokumentai, kuriuos kasininkas iš pradžių permetinėjo akimis su plunksna rankoje, paskui davė abiem kitiems, kurie juos tai skaitė, tai išrašinėjo, tai dėjo į savo portfelius, jeigu vienas, beveik be perstogės tyliai griukšėjęs dantimis, nediktavo ko nors savo kolegai, kad užrašytų į protokolą.

Šalia lango prie rašomojo stalo, nugara į duris, sėdėjo mažas ponas, kilnojantis didelius foliantus, sustatytus galvos aukštyje priešais jį ant tvirtos lentynos. Greta stovėjo atidaryta, bent jau iš pirmo žvilgsnio tuščia kasa.

Antras langas buvo neužstotas ir pro jį geriausiai galėjai matyti. O šalia trečio pusbalsiu šnekėdami stovėjo du ponai. Vienas, atsirėmęs prie lango į sieną, taip pat buvo su laivo uniforma ir žaidė durklo rankena. Tas, su kuriuo jis kalbėjosi, buvo atsigręžęs į langą ir sujudėdamas vis atidengdavo dalį ordinų eilės ant pašnekovo krūtinės. Jis buvo su civilio kostiumu ir turėjo ploną bambukinę lazdelę, kuri, kadangi jis abiem rankom laikėsi už šonų, taip pat stirksojo kaip kardas.

Karlas neturėjo kada viską gerai apžvelgti, nes prie jų tuoju priėjo tarnas ir žvilgsniu, tarsi jam čia būtų ne vieta, paklausė kūrį, ko jis norįs. Kūrį, taip pat tyliai, kaip buvo paklaustas, atsakė norįs pakalbėti su ponu vyriausiuoju kasininku. Tarnas ranka atmetė tą prašymą, tačiau priėjo ant pirštų galų, plačiai aplenkdamas apskritąjį stalą, prie pono su foliantais. Tas ponas – tai buvo aiškiai matyti – tiesiog sustingo nuo tarno žodžių, bet galop atsigręžė į žmogų, kuris norėjo su juo kalbėti, griežtai pagrūmojo kūrį ir dėl visa ko taipogi tarnui. Tada tarnas grįžo prie kūrį ir pasakė jam, tarsi patikėdamas kažką slapta:

– Tučtuojau nešdinkitės iš kambario!

Pastojus tarnatei, 16-metis vokiecis Karlas išsiunčiamas laivu į Ameriką. Čia atsitiktinai sutinka savo dėdę. Turtingas giminaitis rūpinasi Karlu: samdo mokytojus, formuoja vaikinų vertybes, duoda atskirą kambarį savo namuose. Tačiau vieną dieną Karlas netenka dėdės malonės ir per naktį virsta bedarbiu imigrantu ir benamiu...

„Pražuvėlis (Amerika)“ nukelia skaitytoją į XX a. pradžios Ameriką, depresijos ir nedarbo laikus. Vietoje laisvės ir neribotų galimybių Karlą pasitinka laukinis kapitalizmas ir izoliacija.

Franzas Kafka (1883 – 1924) – žymus austrų prozininkas, vienas ryškiausių XX a. moderniosios prozos kūrėjų. Dauguma jo kūrinių nėra baigti, bet vis tiek išspausdinti, nepaisant rašytojo pageidavimo juos sunaikinti. Romane „Pražuvėlis (Amerika)“ vaizduojama Amerika yra realybės ir rašytojo vaizduotės samplaika, nes pats autorius šiame žemyne niekada nesilankė.

